

СЎТБОШИ

1. ИШЛАБ ЧИКИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

• Тошкент архитектура-қурилиш институти.

• "Ўзбекистон Республикаси" ДУК

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

2. ТАСДИҚ

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
қўриқлаган Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги қўриқлаган буйича
қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича
қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича
қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича қўриқлаган буйича

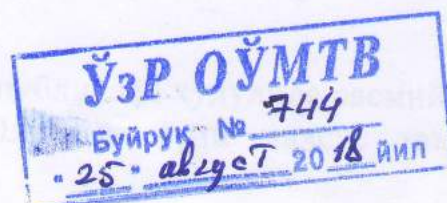
3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5340100 - Архитектура (турлари бўйича)

бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура-қурилиш институти.

- “ЎзшаҳарсозликЛИТИ” ДУК

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳукуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	6
3. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	10

1. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилди.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4,5 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5340100 - Архитектура (турлари бўйича)** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масбул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5340100 - Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналиши – фан, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги йўналиш бўлиб, архитектура қурилиш соҳасида, бино ва иншоотлар лойиҳаларини яратиш, объектларни барпо этиш,

транспорт тизимларини лойиҳалаштириш, шаҳар қурилиши ва ҳўжалик корхоналарини, биноларни қайта таъмирлаш ва эксплуатация қилиш билан боғлиқ мажмуий масалаларни ечиш, ушбу йўналишдаги мутахассисларни тайёрлашдаги инсон фаолияти, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини ўз ичига олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– бино ва иншоотлар, бино ва иншоотлар интерьерлари, бинолар мажмуаси ва худуди, шаҳарлар, шаҳарларнинг агломерациялари ва бошқа аҳоли яшайдиган ҳудудлар ва улар ҳақидаги баҳолаш мезонлари, тушунтириш хатлари, уларнинг график ва ҳажмий тасвирлари.

5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- лойиҳалаш асослари,
- архитектура тарихи ва назарияси,
- шаҳарсозлик, инженерлик тармоқлари,
- қурилиш технологиялари,
- қишлоқ ҳудудларига оид турар жой жамоат ва саноат бинолари;
- ландшафт лойиҳалаш;
- қурилиш конструкциялари,
- турар жой, жамоат ва саноат бинолари
- архитектуравий ёдгорликларни таъмирлаш ва қайта тиклаш.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.3. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий–тадқиқот;
- лойиҳа–конструкторлик;
- ишлаб чиқариш–технологик;
- таъкилий–бошқарув;
- педагогик (ўрта махсус, касб–ҳунар таълими тизимида).

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб–ҳунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

– 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси, 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш, 5A340103 - Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш, 5A340104 - Ландшафтлар

архитектураси магистратура мутахассисликлари бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5340100 - Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ходисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгилловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақобатбардош умумқасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш укуви ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- архитектура соҳасида шаҳар ҳудудини таҳлил қилиш, бино ва иншоотлар лойиҳаларини яратиш, транспорт тизимларини лойиҳалаштириш, биноларни қайта таъмирлаш билан боғлиқ мажмуий масалаларни ечиш, ушбу йўналишдаги мутахассисларни тайёрлашдаги инсон фаолияти, усуллари ва услубларининг мажмуасини яратиш;

- республика ва хорижда чоп этилган архитектура соҳасига оид илмий-техник ахборотларни ва илмий манбаларини ўрганиш, илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш;

- интернет тармоғида энг янги илмий, конструкторлик ва технологик ютуқлар ҳақида маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда кидириш, топиш ва фойдаланиш;

- илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида (тайёрланганлик профилига мос равишда) касбий фаолият масалаларини ечиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Лойиха-конструкторлик фаолиятида:

- бино ва муҳандислик иншоотларини лойиҳалаш, модернизация, шаҳар худудини ободонлаштириш, транспорт инфраструктураси ва бошқаларни таҳлил этиш ва танлаш;

- бажарилаётган лойиха-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича инфор­мацион технологиялардан фойдаланиш, ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;

- лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

- амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини тайёргарлик ихтисослигига мос равишда қўллаш

- бино ва иншоотлар лойиҳалари ва техник ҳужжатларни вазифалар, стандартлар, меъёрлар, техник шартлар ва бошқа ижро ҳужжатларига мувофиқ келишини таъминлаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ишлаб чиқариш-технологик фаолиятда:

- қурилиш, таъмирлаш ва реконструкция ишлари амалга ошириладиган худудларни қурилишга тайёрлаш;

- ишчи лойиҳаларни тайёрлаш;

- бино ва иншоотлар конструкциясини лойиҳалашда компьютерлардан фойдаланиш;

- қурилиш материаллари ва конструкциялари сифатини аниқлаш;

- бино ва аҳоли турар-жойлари муҳандислик тизимларини лойиҳалаш;

- бинолар, уларнинг юк кўтарувчи ва тўсувчи элементларини лойиҳалаш;

- шаҳар аҳолиси сонини ҳисоблашда меҳнат баланси усулидан фойдаланиш;

- шаҳар худуди балансини ҳисоблаш;

- турар-жой майдони ва хонадонлар сони эҳтиёжини ҳисоблаш;

- технологик жараёнларда илмий ишланмалардан фойдаланиш;

- лойиҳалашда талаб ва тақлифлар назариясидан фойдаланиш;

- технологик харита тизимида лойиҳа ҳужжатларидан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши;

- айрим конструкцияларни мустаҳкамликка ва чидамликка ҳисоблаш;

- техник схемаларни, чизмаларни, эскизларни бажариш ва ўқиш;

- конструкция материалнинг умрбоқийлиги ва ишончилигини ошириш;

- бино ва иншоотларни лойиҳалаштириш, қуриш ва эксплуатация қилиш борасида меъёрий-маъмурий ҳужжатларни тузиш;

- шаҳарсозлик ҳимоя чора-тадбирларини ҳисобга олган ҳолда муҳандислик-шаҳарсозлик ечимларини техник-иқтисодий баҳолаш;

- ишлаб чиқаришда меҳнат хавфсизлиги бўйича мутахассисларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

-e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоротив ўқитишни ташкил қилиш ва корпоротив маълумотлар базасини ривожлантириш;

- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

- инфор­мацион технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- меъморий ва муҳандислик ечимларини амалиётга тадбиқ қилиш;
- ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар ҳар-хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;
- меъморий, муҳандислик ёки ишлаб чиқариш жамоаси ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат қилиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳитни ва меҳнат хавфсизлигини назорат қилиш тизими талабларига мослигини мониторинг қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Педагогик фаолиятида (ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида):

- ўрта махсус касб-ҳунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иқтисодий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиш;
- интернет тармоғида ўқитиладиган фанлардан энг янги дарслик ва ўқув материалларини қидириш, топиш ва ўқув жараёнига тадбиқ қилиш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;
- ўқитиладиган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбиқ этиш;
- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитиладиган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5340100- Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5340100-Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва табиий илмий фанлар;
- умумкасбий фанлар;
- ихтисослик фанлар;
- кўшимча фанлар.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир каторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир канча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар **Гуманитар ва табиий илмий фанлар блоки бўйича:**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

табиий илмий фанлар бўйича:

таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

чизма геометрия, фазовий шаклларни текисликда тасвирлашнинг проекциялар методи, муҳандислик графикаси ва лойиҳалаш асослари;

архитектура ашёларининг таркиби, структураси, хоссалари ва уларни тайёрлашда энергия ва ресурстежамкор, экологик ҳавфсиз технологиялари;

инсон ҳаёти фаолияти ҳавфсизлигини таъминлаш, муҳофаза қилиш воситаларини яратиш ва ишлаб чиқаришдан корхонларнинг иқтисодий манфаатдорлигини таъминлаш лозим

архитектуравий лойиҳалаш ва композиция асослари ҳақида тасаввурга эга бўлиши, лойиҳалаш ва композиция усуллари билиши, турли хил график услубларда лойиҳаларни безай олиши, ҳар-хил шакллардан композиция шакллантириш укувиға эга бўлиши лозим;

қурилишда баҳонинг шаклланиши ва уларнинг шаклланишига таъсир этувчи омиллар, менежмент асослари;

биноларни сув, канализация, иссиқлик, совутиш ва бошқа муҳандислик тармоқлари ва жиҳозлари ҳақида тасаввурларга эга бўлиши лозим.

Умумқасбий фанлар блоки бўйича:

таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумқасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истикболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

шаҳарсозлик объектлари, ғоялари, муаммолари тўғрисида тасаввурга эга бўлиши, ландшафт архитектурасининг келиб чиқиши, ҳозирги вақтдаги ривожланиш тенденциялари ва келажак ғоялари, тамойилларини билиши керак;

каламда расм чизишни, уни турли рангларда ифодалай олишни, фазовий-ҳажмий композицияларни ярата олишни, шуларнинг ҳаммасидан лойиҳа эскизини яратишда фойдалана олиши лозим;

санъат, архитектура ва шаҳарсозлик тарихини, тарихий даврларни, асосий барпо этилган шаҳарлар, бино ва иншоотлар, санъат асарларини, рассом, ҳайкалтарош ва архитекторларни билиши лозим;

қурилиш ва архитектуравий конструкциялар ҳақида тасаввурга эга бўлиши лозим;

жамоат ва турар жой бинолари интерьерларини шакллантириш, уларни безаш ва жиҳозлаш укувиға эга бўлиши керак;

бино ва иншоотларни лойиҳаларини бажаришда транспорт, муҳандислик ободонлаштириш, сув таъминоти, канализация, иссиқлик таъминоти, газ, электр, вентиляция ва бошқа тармоқларни лойиҳалаш асосларини билиши керак;

иш жойини режалаштириш, лойиҳалаштириш ва ташкил этишга қўйиладиган асосий талабларни билиши;

архитектура назарияси тўғрисидаги билимларни эгаллаши керак;

Ихтисослик фанлар блоки бўйича:

тегишли бакалаврият таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

архитектура соҳасидаги бакалаврият таълим йўналишлари бўйича касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истикболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

архитектура соҳасидаги бакалаврият таълим йўналишлари бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

Замонавий турар жой ва жамоат бинолари архитектураси;

таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши;

тарихий ва меъморий ёдгорликларни таъмирлаш ва қайта тиклаш;

турар жой, жамоат биноларини ва ландшафт архитектураси объектларини лойиҳалаш, турар жой туманини лойиҳалаш кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Қўшимча фанлар блоки бўйича:

таълим йўналиши талабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуктаи назарнинг барқарорлигини таъминлаш.

архитектура таълим йўналишларидаги техник-иктисодий фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

архитектура таълим йўналишларидаги ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

ҳажмий-фазовий тасаввурларни тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш йўриқларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5340100-Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт ярим йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 230 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

назарий ва амалий таълим –	60 %;
аттестация –	7,8 %;
таътил –	15,6 %;
малака амалиёти –	13,9 %;
битирув малакавий иши –	2,6 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Назарий таълим ҳажми “Ишлаб чиқариш ва техник соҳа” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	22,6 %
Умумкасбий фанлар	49,4%
Ихтисослик фанлари	22%
Қўшимча фанлар	6%

**5340100- Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналиши
бўйича таълим дастурининг тузилиши**

Т.р.	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1688
1.01	Фукаролик ҷамияти	94
1.02	Фалсафа	128
1.03	Диншунослик	64
1.04	Ўзбек (рус) тили	150
1.05	Хорижий тил	356
1.06	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.07	Олий математика	130
1.08	Қурилишда ахборот технологиялари	199
1.09	Компьютерда лойиҳалаш	309
1.10	Архитектуравий физика	130
2.00	Умумқасбий фанлар	3666
2.01	Чизма геометрия ва муҳандислик графикаси	196
2.02	Архитектура ашёшунослиги	101
2.03	Амалий механика	102
2.04	Қаламтасвир, рангтасвир ва ҳайкалтарошлик	392
2.05	Архитектуравий композиция ва лойиҳалаш асослари	551
2.06	Инженерлик геодезия	132
2.07	Архитектуравий конструкция	132
2.08	Қурилиш конструкциялари	132
2.09	Архитектура тарихи ва назарияси	434
2.10	Биоларни муҳандислик жиҳозлаш	102
2.11	Архитектуравий лойиҳалаш	716
2.12	Транспорт ва муҳандислик ободонлаштириш	152
2.13	Қурилиш жараёнлари технологияси, қурилишни ташкил этиш ва ре- жалаштириш	102
2.14	Лойиҳа бошқаруви	102
2.15	Танлов фанлари	320
3.00	Ихтисослик фанлари	1638
3.01	Архитектура ёдгорликларини таъмирлаш ва қайта тиклаш	422
3.02	Интерьер ва жиҳозлаш	202
3.03	Замонавий тураржой ва ҷамоат биолари архитектураси	572
3.04	Шаҳарсозлик ва ландшафт лойиҳалаш	310
3.05	Био ва иншоотлар типологияси	132
4.00	Қўшимча фанлар	460
	Ҷами	7452
	Малакавий амалиёт	1728
	Битирув малакавий иши ҳимояси билан	324
	Аттестациялар	972
	Ҷами	3024
	Ҳаммаси	10476

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият жабҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалаврият дастури), ўқув даври, чизма геометрия, архитектуравий физика, ашёшунослик, муҳандислик тармоқлари ва жихозлари, архитектуравий лойиҳалаш, архитектуравий композиция, архитектуравий графика, санъат, архитектура ва шаҳарсозлик тарихи, бино ва иншоотлар типологияси, архитектуравий конструкция, таъмирлаш ва қайта тиклаш, шаҳарсозлик кодекси, шаҳарсозлик асослари, бош режа, ландшафт архитектураси.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкет архитектура-қурилиш институти

Ректор [Signature] Р.Р.Ҳакимов

2018 йил « 3 » август

М.Ў.

“Ўзинахарсозлик ЛИТИ” ДУК
Директор [Signature] Ғ.Ғ.Маджидов

2018 йил « 3 » август

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта
махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази

Директор [Signature] Б.Ҳ.Раҳимов

2018 йил « 8 » ок

М.Ў.

“Тошгипрогор” ОАЖ
Директор [Signature] Ў.А.Музаффаров

2018 йил « 8 » август

М.Ў.

«Қишлоққурилиш лойиҳа» МЧЖ

Директор [Signature] И.С.Аҳмедов

2018 йил « 8 » август

М.Ў.

Тошкент архитектура-қурилиш институти 5340100-Архитектура (турлари бўйича), 5341000-Қишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш таълим йўналишлари, 5А340101- Бино ва иншоотлар архитектураси, 5А340102- архитектура тарихи ва назарияси, архитектура ёдгорликларини тиклаш, 5А340103 – Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш, 5А340104 – Ландшафтлар архитектураси магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи

Ишчи гуруҳ таркиби

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	А.Мирисаев	ТАҚИ ўқув ишлари проректори, т.ф.н., доцент.	
Аъзолари:			
2	С.Маҳкамов	ТАҚИ ўқув-услубий бўлими бошлиғи, т.ф.н., доцент.	
3	Ш.Рейимбаев	Архитектура факультети декани, арх.ф.н.,	
4	Б.Матчанов	Архитектура тарихи ва назарияси кафедраси мудири,	
5	М.Қ.Аҳмедов	Шаҳарсозлик ва ландшафт архитектураси кафедраси мудири, т.ф.н., доцент	
6	А.Ҳасанов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси мудири арх.ф.н	
7	Ш.Юнусов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси докторанти арх.ф.н.	
8	А.М.Умаров	“Aziz projekt” МЧЖ раҳбари арх.ф.н	
9	М.Т.Абдужабборов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси доценти.	

Ректор

Р.Р. Ҳакимов

М.Ў.

Ўқув ишлари бўйича проректор

А.Ў. Мирисаев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

бакалаврият таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмоличларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

Т.р.	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалаврият таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)	Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
1.	шифри	номи
	5340100	Архитектура (турлари бўйича) Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак: - архитектура соҳасида шахар ҳудудини таҳлил қилиш, бино ва иншоотлар лойиҳаларини яратиш, транспорт тизимларини лойиҳалаштириш, биноларни қайта таъмирлаш билан боғлиқ мажмуй масалаларни ечиш, ушбу йўналишдаги мутахассисларни тайёрлашдаги инсон фаолияти, усуллари ва услубларининг мажмуасини яратиш; - фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида архитектура соҳасидаги янги билимларни тезкор эгаллаш; - республика ва хорижда чоп этилган архитектура соҳасига оид илмий-техник ахборотларни ва илмий манбаларини ўрганиш, илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш; - интернет тармоғида энг янги илмий, конструкторлик ва технологик ютуқлар ҳақида маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш, топиш ва фойдаланиш; - илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида (тайёрланганлик профилига мос равишда) касбий фаолият масалаларини ечиш қобилиятига эга бўлиши керак; - бино ва муҳандислик иншоотларини лойиҳалаш, модернизация, шахар ҳудудини ободонлаштириш, транспорт инфраструктураси ва бошқаларни таҳлил этиш ва танлаш; - бажарилаётган лойиҳа-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича инфорацион технологиялардан фойдаланиш, ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш; - лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш; - амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини

		тайёргарлик ихтисослигига мос равишда қўллаш қобилиятига эга бўлиши керак. - компьютер графигини қўллаш; - ишчи лойиҳаларни тайёрлаш; - бино ва иншоотлар конструкциясини лойиҳалашда компьютерлардан фойдаланиш; - қурилиш материаллари ва конструкциялари сифатини аниқлаш; - бино ва аҳоли турар-жойлари муҳандислик тизимларини лойиҳалаш; - бинолар, уларнинг юк қўтарувчи ва тўсувчи элементларини лойиҳалаш; - шаҳар аҳолиси сонини ҳисоблашда меҳнат баланси усулидан фойдаланиш; - шаҳар ҳудуди балансини ҳисоблаш; - турар-жой майдони ва хонадонлар сони эҳтиёжини ҳисоблаш; - технологик жараёнларда илмий ишланмалардан фойдаланиш; - лойиҳалашда талаб ва таклифлар назариясидан фойдаланиш; - технологик харита тизимида лойиҳа ҳужжатларидан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши; - айрим конструкцияларни мустаҳкамликка ва чидамлилиқка ҳисоблаш; - техник схемаларни, чизмаларни, эскизларни бажариш ва ўқиш; - конструкция материалнинг умрбоқийлиги ва ишончилигини ошириш; - бино ва иншоотларни лойиҳалаштириш, қуриш ва эксплуатация қилиш борасида меъёрий-маъмурий ҳужжатларни тузиш; - шахарсозлик ҳимоя чора-тадбирларини ҳисобга олган ҳолда муҳандислик-шахарсозлик ечимларини техник-иктисодий баҳолаш; - ишлаб чиқаришда меҳнат хавфсизлиги бўйича мутахассисларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши керак. - инновацион ғоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш; - илмий манбаларга асосларга ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш ва бошқалар.- иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратларидан сифатни бошқариш бўйича фойдалана олиш; - инновацион ғоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш. Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни мутахассислиги бўйича магистр янада юқори даражада бажариши керак. Бундан ташқари у: - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш
2.	5A340101 Био ва иншоотлар архитектураси	

	қобилиятига эга бўлиши; - ечилаётган илмий муаммолар ва топирикларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш; - лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулдда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилиятига эга бўлиши; - замонавий технологиялари асосида корпоратив ўқитишни ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш; - тарихий шаҳарлар, мажмуалар, ёдгорликларни тиклаш ва уларни ҳозирги замон талабларига мослаштириш лойиҳаларини ишлаб чиқиш малакаларига эга бўлиши; - архитектуравий ёдгорликларнинг конструктив ечимларини ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш; - мутахассислик бўйича архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш соҳасида мавжуд ҳолатнинг аналитик шарҳини ишлаб чиқиш; - фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шартларида соҳага оид инновацион билимларни ўзлаштира олиш; - мамлакатимизда ва чет элда чоп этилган архитектурага оид илмий журналлар ва илмий манбаларини ўрганиш, илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок эта олиш; - интернет тармоғидан фойдалана олиш; - жамоат, турар-жой ва муҳандислик иншоотларини лойиҳалаш, модернизациялаш ва бошқаларни таҳлил қила олиш; - давлат дастурлари доирасида бажарилаётган лойиҳа-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича лойиҳалар бажара олиш; - лойиҳалаш жараёнида компьютер дастурларидан оқилона фойдалана олиш; - бино ва аҳоли турар-жойлари муҳандислик инфраструктурасини ривожлантириш; - маҳаллаларда хонадонлар сони ва турар-жой майдони эҳтиёжини ҳисоблаш; - лойиҳалашда талаб ва тақлифлар назариясидан фойдаланиш; - мураккаб конструктив қурилмаларни мустаҳкамликка ва чидамлилиқка ҳисоблаш; - лойиҳа чизмаларини бажариш ва тушуниш; - объектларни лойиҳалаштириш, қуриш ва эксплуатация қилиш жараёнида
--	---

		меъёрий-хукукий ҳужжатларни туза олиш; - ишлаб чиқаришда меҳнат хавфсизлиги бўйича соҳа мутахассисларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш; - инновацион ва интеграцион гоҳлардан фойдаланиш; - фундаментал, амалий ва инновацион тадқиқотлар олиб бориш ва лойиҳани бошқариш.
--	--	---

Ўзшаҳарсити ЛИТИ ДУК директори

Бондэройна кидирин институт

“Қазақстан Республикасы” МЧЖ директори

Ғ.Ғ.Маджидов

И.С.Ахмедов

**Тошкент архитектура қурилиш институти 5340100 - Архитектура
(турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талабига**

ТАҚРИЗ

5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби Тошкент архитектура қурилиш институти профессор ўқитувчилар томонидан тайёрланган.

Малака талаб белгиланган талаблар асосида ишлаб чиқилган ва 5340100-Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг бакалавриат таълим йўналиши бўйича бажарилган.

Ушбу малака талаби таълим йўналишини умумий таснифи, қўлланиш соҳалари ва ушбу йўналиши бўйича битирувчиларнинг касбий фаолиятлари тасинфини ўз ичига олади. Малака талаби бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар ва ўқув режалари тузилмасини ўз ичига олади. 5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби “Ўқув режалар ва дастурлар, фанлар мазмунини тубдан қайта кўриб чиқиш, илғор хорижий тажрибани ҳисобга олган ҳолда 1- босқич бакалавриат йўналишларининг янги ўқув методик комплексларини яратиш ва уларни таълим жараёнига жорий этиш ва янги авлод ўқув қўлланмаларини яратиш бўйича” чора тадбирлар комплексида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатор” даги таълим йўналишлари бўйича ишлаб чиқилган малака талабларига мос келади. Бундан ташқари 5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талабида бакалавриат таълим йўналиш профессор ўқитувчилар таркибига ва моддий техник базасига қўйиладиган умумий талаблар, келтирилган бўлиб, бакалавриатда ўқитилаётган фанлар бўйича юқори малакали мутахассис ва амалиётчилар жалб этилишини таъкидлаб ўтилган, ҳамда соҳа бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш вазифалари келтирилган.

Умуман олганда 5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби кўрсатиб ўтилган меъёрларга тўла жавоб беради ва уни тасдиқлашга тавсия этаман.

Тошкент шаҳар АЖ
“Ташгипрогор” лойиҳа
Бош архитектори

Ш.Хидоятов

**Тошкент архитектура қурилиш институти профессор-ўқитувчилари
томонидан ишлаб чиқилган 5340100- Архитектура (турлари бўйича)
таълим йўналишининг малака талабига**

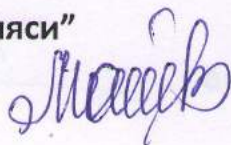
ТАҚРИЗ

5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби белгиланган меёрий хужжатлар ва талаблар асосида ишлаб чиқилган. Малака талабида бакалаврият йўналишининг умумий таснифи, ўқув режа ва фан дастуриларининг меёрий муддати, қўлланиш соҳаси, таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи, бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари, бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари, бакалаврларнинг касбий фаолиятларининг турлари, яъни ташкилий-бошқарув, хизмат кўрсатиш, илмий тадқиқот ва ўрта махсус, касб ҳунар таълими муассасаларида педагогик фаолияти бўйича талаблар келтирилган. Ундан ташқари таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари, таълимни давом эттириш имкониятлари, таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари, бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ва библиографик маълумотлар келтириб ўтилган.

Ўқув жараёни блоклар нисбатлари анча яхшиланганлиги фанлар сонини блокларга мосланганлиги ва ихтисослик блоки фоизи оширилганлиги мақсадга мувофиқдир.

5340100- Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби меёрий хужжатлар асосида бажарилган ва уни тасдиқлаш учун тавсия этилади.

**ТАҚИ “Архитектура тарихи ва назарияси”
кафедраси мудири в.б.доц**

Б.Г.Матчанов

**Тошкент архитектура қурилиш институти 5340100 – Архитектура
(турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талабига**

ТАҚРИЗ

5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши малака талаби Тошкент архитектура қурилиш институти профессор ўқитувчилар томонидан тайёрланган.

Малака талаб белгиланган талаблар асосида ишлаб чиқилган ва 5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бакалавриат бўйича бажарилган.

Ушбу малака талаби таълим йўналишини умумий таснифи, қўлланиш соҳалари ва ушбу йўналиши бўйича битирувчиларнинг касбий фаолиятлари тасинфини ўз ичига олади. Малака талаби таълим йўналиши битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар ва ўқув режалари тузилмасини ўз ичига олади. 5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши малака талаби “Ўқув режалар ва дастурлар, фанлар мазмунини тубдан қайта кўриб чиқиш, илғор хорижий тажрибани ҳисобга олган ҳолда 1- босқич бакалавриат йўналишининг янги ўқув методик комплексларини яратиш ва уларни таълим жараёнига жорий этиш ва янги авлод ўқув қўлланмаларини яратиш бўйича” чора тадбирлар комплексида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатор” даги таълим йўналишлари бўйича ишлаб чиқилган малака талабларига мос келади. Бундан ташқари 5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талабида бакалавриат йўналишининг профессор ўқитувчилар таркибига ва моддий техник базасига қўйиладиган умумий талаблар, келтирилган бўлиб, магистратурада ўқитилаётган фанлар бўйича юқори малакали мутахассис ва амалиётчилар жалб этилишини таъкидлаб ўтилган, ҳамда соҳа бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш вазифалари келтирилган.

Умуман олганда 5340100 – Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби кўрсатиб ўтилган меъёрларга тўла жавоб беради ва уни тасдиқлашга тавсия этаман.

МЧЖ "Қишлоққурилишлойиҳа"
Лойиҳа қидирув институти
лойиҳа бош архитектори

арх.ф.н.,проф Т.А.Низамов

Тошкент архитектура қурилиш институти таълим йўналиши бўйича малака талабини ишлаб чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш

“ ” 201 й.

Биз қуйида имзо қўювчилар—Тошкент архитектура ва қурилиш институти ректори Р.Р.Ҳақимов, АЖ “Ташгипрогор” директори Ў.Ю. Музаффаров, “Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ” ДУК директори Ғ.Ғ.Маджидов Тошкент архитектура ва қурилиш институтида Олий ва ўрта махсус, касб ҳунар таълимини ривожлантириш маркази ва профессор-ўқитувчилар билан биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатор” га мувофиқ **5340100-Архитектура (турлари бўйича)** таълим йўналиши бўйича малака талаби ишлаб чиқиладиганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талаби мазмунини билан таништириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

Юқоридаги бакалаврият таълим йўналиши бўйича малака талабининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

Таълим йўналиши бўйича малака талабининг ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солишчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Таълим йўналиши бўйича малака талаби бакалаврият таълим йўналишлари учун ўқув режалари ва фанлар дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган малака талабини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Тошкент архитектура қурилиш
институти ректори

Р.Р. Ҳақимов

АЖ “Ташгипрогор” директори

Ў.Ю. Музаффаров

“Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ” ДУК директори

Ғ.Ғ.Маджидов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълим
йўналишлари бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилишининг
— сонли

БАЁННОМАСИ

“ _____ ” _____ 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси—Р.Р.Ҳақимов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: “Геодезия ва
кадастр” кафедраси доценти С.А.Тошпўлатов

Ўқув-услубий бирлашма: - ўқув-услубий бирлашманинг 28 нафар
аъзоларидан 25нафари, таклиф этилганлардан 6 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-қурилиш институти ва турдош ОТМлар мутахассислари томонидан қуйидаги ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳофаза қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Р.Ҳақимов:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг камровли ислохотлар бошланди. институтда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Малака талаблар, ўқув режа ва ўқув адабиётларини хорижий олий таълим муассасалари таълим йўналиш ва мутахассисликлари билан солиштирма таҳлил қилган ҳолда ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳофаза қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳазалар ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТАҚИ Ўқув ишлари бўйича проректори А.Мирисаев, СамДАКИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Раҳимов, доцентлар Д.Махмудова, А.Ҳотамов, С.Юсуфхўжаев, Ш.Рейимбаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Эшитилди: институт ўқув бўлими бошлиғи С.Х. Махкамов:

Қуйидаги Малака талаблари ва ўқув режалар олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда Республикамизда иктисодиётнинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иктисодий ислохотлар тўлалигича ўз аксини топган, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этилиши мумкин.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Архитектура ва қурилиш қўмитасига тегишли илмий-тадқиқот институтлари турдош олий таълим муассалари билан келишилган ва ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Муҳокамага қўйилган қуйидаги барча Малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва махсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300–Шаҳар қурилиши ва хўжалиғи
8. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Қўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Қишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901-Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси

7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва кишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойihalаш
14. 5A340206- Қурилиш иқтисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403- Иссиқлик-газ таъминоти, вентиляция, хавони мўътадиллаш ва ҳаво хавзасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502- Деворбоп ва иссиқлик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбоп материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълим йўналишлари бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилиши

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент архитектура-қурилиш институтида шакллантирилган Ишчи гуруҳлар томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган ҳамда турдош ОТМлар билан келишувдан ўтказилган 17 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибаларни ўрганиш ва кадрлар буюртмачиларининг таклифлари асосида ишлаб чиқилган 17 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказилиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими Ривожлантириш марказига топширилсин.

Р.Р. Ҳақимов

С.А. Тошпўлатов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-қурилиш институтида қайта ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини турдош Олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“ ” 2018 й.

Қатнашчилар: Р.Ҳақимов-Тошкент архитектура қурилиш институти ректори Р. Ҳақимов, А.Мирисаев-ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Эргашев-НамМҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, С.Махкамов-ТАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, М.Хаджибеков-СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, А.Кўчимов-ЖизПИИ ўқув бўлими бошлиғи, Т.Жўраев-НамМҚИ-ўқув бўлими бошлиғи, Р.Ходжаев-ТАҚИ магистратура бўлими бошлиғи, И.Алиев-ТАҚИ Бино ва иншоотлар факультети декани, Ш.Рейимбоев-ТАҚИ Архитектура факультети декани, С.Нарбаев-ТАҚИ Мухандислик қурилиш инфраструктураси факультети декани, И.Бозоров, Н.Тошматов, М.Алиев-ЖизПИИ кафедра мудирлари, Р.Ачилдиев, С.Бобоев, Қ.Якубов, А.Мирзаев, А.Уралов-СамДАҚИ кафедра мудирлари, М.Хонкелдиев, А.Мирзаев, М.Узбоев-СамДАҚИ профессор-ўқитувчилари, Ж.Ахмедов, М.Толипов, М.Давлятов, Х.Маматов – ФарПИ кафедра мудирлари, С.Абдурахмонов, С.Холмирзаев, Ш.Жўраев-НамМҚИ кафедра мудирлари, Ш.Мирзаев-БухМТИ кафедра мудири, Э.Акимов-УрДУ кафедра мудири, Б.Кидирбаев, Р.Курбанбаев, Г.Утегенова-ҚҚДУ кафедра мудирлари, З.Аматов, Б.Қаландаров-ТерДУ кафедра мудирлари, ТАҚИнинг барча мутахассислик кафедраси мудирлари, Қ.Раҳимов-Менежмент кафедраси катта ўқитувчиси.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент архитектура қурилиш институти Ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори” асосида таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси:

Сўзга чиқди: Р.Ҳакимов-Сизларга маълумки, охириги йилларда олий таълим муассасаларида таълим сифатини, тайёрланаётган кадрлар рақобатбардошлиғи оширишга катта эътибор қаратилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иккисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг камровли ислохотлар бошланди. Айниқса, талабалар амалиётига катта эътибор қаратилмоқда. Биз иш берувчи корхоналардан битирувчиларнинг малака талабларини ўрганганимизда, битирувчи талабалар “Смета иши”ни билмаслигидан нолишмоқда. Янги ўқув режаларни тайёрлашда кадрлар буюртмачиларининг талабларини инобатга олишларингизни, нима қилсак талабаларга яхши бўлади, деган саволга жавоб топишларингизни сўрайман.

Сўзга чиқди: А.Мирисаев-бу йил ўқув режаларни ишлаб чиқишда баъзи бир ўзига хосликлар бор, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларга асосан, биринчидан, ўқув режадаги назарий ва амалий таълим 136 ҳафтадан 128 ҳафtagа камайтирилди, малакавий амалиётлар 13-14 ҳафтадан 22 ҳафtagача оширилди. Иккинчидан, ҳафталик ўқув юкнамалари 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди. Учинчидан, ўтган йиллардаги ўқув режаларнинг биринчи ва иккинчи блоклари бирлаштирилиб, жами 15 та фандан 10 тага туширилди. Тўртинчидан, ўқув режадаги жами фанлар сонини 36 тадан оширмаслик, бунда қўшимча фанлар блоки, танлов фанлари ҳам инобатга олинади.

Мана сизларга, намуна сифатида “Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш” ва “Био ва иншоотлар қурилиши” таълим йўналишларининг ўқув режаларини кўрсатиб ўтаман. Ўқув режаларнинг 1-блокидаги 6 та фан Вазирлик томонидан туширилди. Семестрлардаги ҳафталар миқдорини қуйидагича белгиладик: 1-4-семестрларда 18 ҳафтадан, 4-8-семестрларда 14 ҳафтадан. Малакавий амалиёт эса 22 ҳафtagа кўтарилди.

Мана институтимиз мутахассислари томонидан тайёрланган ўқув режа билан танишиб чиқингиз. Нима саволларингиз бўлса, муҳокама қилишга тайёرمىз. Савол жавобда СамДАҚИ, ЖизПИ, УрДУ, ФерПИ, НамМҚИ ўқув бўлими бошликлари, кафедра мудирлари иштирок этишди, саволларга А. Мирисаев жавоб берди.

Сўзга чиқди: М.Хонкелдиев-кўп йиллар СамДАҚИда турли лавозимларда ишлаганман, бу соҳада анча тажрибам бор. ТАҚИда ўқув режалари ишлаб чиқилибди, келишини учун бизларни таклиф қилган экан, бундан жуда хурсандимиз. Аввало сифатли кадрлар тайёрлашда замон ўзгаришларини инобатга олишимиз, керак, энг муҳими ўқув режалардаги фанларни аниқ кетма-кетлик асосида, етарли соатлар билан қўйишимиз керак. Янги тайёрланган ўқув режаларда малакавий амалиётлар деярли 2 барабарга кўпайгани жуда яхши бўлди. Талабаларимиз аниқ объекларда бўлишади, қурилиш меъёрий ҳужжатлари билан кўпроқ танишиш имкониятига эга бўлишади.

Эшитилди: С.Махкамов – институтда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган меъёрларга асосланган ҳолда Малака талаблар ва ўқув режалар лойиҳалари кадрлар буюртмачиларининг талаблари, таклифлари ҳамда хорижий тажрибаларни ўрганиш асосида ишлаб чиқилди.

Малака талаблар ва ўқув режалар қуйидаги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилди:

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура мухитлари дизайни)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300–Шаҳар қурилиши ва хўжалиги
8. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Қишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901-Дизайн (архитектура мухитлари дизайни)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси
7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойиҳалаш
14. 5A340206- Қурилиш иқтисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403- Иссиқлик-газ таъминоти, вентиляция, ҳавони мўътадиллаш ва ҳаво ҳайвасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502 – Деворбон ва иссиқлик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбон материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент архитектура қурилиш институтида Ишчи гуруҳлар томонидан ишлабтайёрланган таълим йўналишлари ва мутахассисликлар Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларида турдош ОТМларининг таклиф ва эътирозлари инобатга олинган.

3. Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Р. Ҳақимов

Қ.Раҳимов

Турдош ОТМ вакиллари:

НамМҚИ ўқув ишлари бўйича
проректори

СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи

ЖизПИ ўқув бўлими бошлиғи

БухМТИ кафедра мудири

КҚДУ кафедра мудири

ТерДУ кафедра мудири

ФарПИ кафедра мудири

УрДУ кафедра мудири

Б.Эргашев

М.Хаджибеков

А.Кўчимов

Ш.Мирзаев

Г.Утегенова

З.Аматов

Ж.Ахмедов

Э.Акимов

5340100 – Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият йўналиши малака талабларини ишлаб чиқишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5340100-Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 майдаги “Тошкент давлат аграр университетида олий маълумотли кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3704-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалаврият таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриятда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 34,2 %дан 26,2%га камайтирилди. “Умумқасбий фанлар” блокининг ҳажми 42,6 %дан 45,5 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокининг ҳажми 17,0 % дан 21,4 % гача оширилди. Шу билан бирга бакалавриятда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 20 ҳафтадан 30 ҳафмага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини муқаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юқламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5340100-Архитектура (турлари бўйича) бакалаврият таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўқув ишлар бўйича проректор

А.У.Мирисаев

5340100-Архитектура (турлари бўйича)

**Бакалавриат таълим йўналиши малака талабларини халқаро
тажрибалар билан қиёсий таққослаш тўғрисидаги таҳлилий
маълумотлар**

Европа ва Жанубий Корея таълим системаси кредит тизимига асосланган, ҳар бир фан бўйича белгиланган кредит бали мавжуд 1 кредитдан 4 кредит баллгача.

Талаба ҳоҳлаган вақтда ушбу фан ўқитувчи томонидан ўтилаётганига қараб дарсга қатнашиши мумкин. Белгиланган дарс соати тугагач ўрнатилган тартибда имтиҳон топшириб белгиланган кредит баллини олади. Кейинчалик ана шу кредит баллари етарли бўлса 3,5 йилдан 5-6 йилгача муддатда бакалавр йўналиши бўйича бакалавр даражасини олиши мумкин.

Архитектура (турлари бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафақат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Жанубий Корея, Осиё, МДХ давлатлари кишлоқ хўжалиги тизимида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилишни ва ривожлантиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналишининг малака талаби жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши бўйича малака талаби Жанубий Корея ва Германия давлатлари малака талаблари билан таққосланган ҳолда ишлаб чиқилди.

ТАҚИ ўқув ишлари проректори

А.У.Мирисаев

2017 йилдаги ўқув режа бўйича

ЖАМИ:	194	152	20	16	6	36	230
-------	-----	-----	----	----	---	----	-----

Битирув малака- вий иши	Т	Таътил
----------------------------	---	--------

2018 йил ўқув режаси бўйича

Жами	194	138	18	32	6	36	230
------	-----	-----	----	----	---	----	-----

Б	Битирув малакави й иши (лойиха)	Т	Таътил
---	--	---	--------

олинган.

II. ЎҚУВ РЕЖА

Т/р	Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари	II. УҚУВ РЕЖА							
		2017 йилдаги ўқув режа бўйича			2018 йил ўқув режаси бўйича			Аудитория юкламаси фарқи +/-	Изох*
		Юклама ҳажми, соат ва % да			Юклама ҳажми, соат ва % да				
Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар	1028	13	966	1688				Блокнинг номланиши Гуманитар ва табиий илмий фанлар деб ўзгартирилди
1.01	Ўзбекистон тарихи	92		54				-92	Ўқув режадан чиқарилди
1.02	Миллий ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси	60		36				-60	Ўқув режадан чиқарилди
1.03	Диншунослик	60		36	64		36	+4	
1.04	Фалсафа	120		36	128/		72	+8	
1.05	Иқтисод назарияси	60		36					Ўқув режадан чиқарилди
1.06	Фуқаролик жамияти	92		54	94		54	+2	

1.07	Ўзбек (рус) тили	124		36	150		90	+26	
1.08	Хорижий тил	300		54	356		218	+56	
1.09	Жисмоний маданият*	120		36	128		72	+8	номи Жисмоний тарбия ва спорт деб ўзгартирилди
2.00	Математик ва табиий-илмий фанлар	1580	20.0	900				-1580	1-блок билан бирлашди
2.01	Математика. Математик усуллар ва моделлар	259		144	130		72	-129	Номи олий математика деб ўзгартирилди
2.02	Амалий механика	193		108	102		56	-91	
2.03	Қурилишда ахборот технологиялари	132		72	199		108	+67	
2.04	Компьютерда лойиҳалаш	244		144	309			+65	
2.05	Архитектура ашёшунослиги	132		72	66		36	-60	
2.06	Қурилишда физика	226		126	130			-96	Номи Архитектуравий физика деб ўзгартирилди
2.07	Қурилиш экологияси	132		72					Ўқув режадан чиқарилди
	Танлов фанлари	262		162					1-блокка танлов фанлари киритилди
3.00	Умумқасбий фанлар	3844		2350					
3.01	Қаламтасвир, рангтасвир ва ҳайкалтарошлик	346		216	392		216	+46	2-блокка ўтказилган
3.02	Архитектуравий композиция ва лойиҳалаш асослари	557		342	586		324	+29	2-блокка ўтказилган
3.03	Инженерлик геодезия	86		54	132		72	+46	2-блокка ўтказилган
3.04	Биоларни муҳандислик жиҳозлаш	86		54	102		56	+16	2-блокка ўтказилган
3.05	Қурилиш конструкциялари	242		144	132		72	-90	2-блокка ўтказилган
3.06	Архитектура тарихи	404		252	434		238	+30	Архитектура назарияси фани билан бирлашди
3.07	Транспорт ва муҳандислик ободонлаштириш	160		108	152		84	-8	2-блокка ўтказилган
3.08	Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси	80		36					Ўқув режадан чиқарилди
3.09	Бино ва иншоотлар типологияси	86		54	132		72	+46	3-блокка ихтисослик фанларига киритилди
3.10	Архитектуравий лойиҳалаш	1193		748	716		396	-477	2-блокка ўтказилган
3.11	Архитектура назарияси	122		72					Архитектура тарихи фани билан бирлашди
3.12	Қурилиш жараёнлари технологияси, қурилишни ташкил этиш ва режалаштириш	128		72	102		56	-26	2-блокка ўтказилган
3.13	Чизма геометрия ва муҳандислик графикаси	208		108	196		108	-12	2-блокка ўтказилган
	Танлов фанлари	146		90	1193		748		
4.00	Ихтисослик фанлари	1200		706					
4.01	Турар жой ва жамоат биоларини лойиҳалаш	302		192	572		316	+270	Номи Замонавий тураржой ва жамоат биолари архитектураси деб ўзгартирилди
4.02	Шаҳарсозлик ва уй-жой кодекси	84		52					Шаҳарсозлик ва ландшафт лойиҳалаш фани билан бирлашди
4.03	Интерьер ва жиҳозлаш	132		72	202		112	+70	
4.04	Шаҳарсозлик ва ландшафт архитектураси	150		90	308				Номи Шаҳарсозлик ва ландшафт лойиҳалаш деб ўзгартирилди
4.05	Ёдгорликларни таъмирлаш ва қайта тиклаш	200		108	420		232	+220	Номи Архитектура ёдгорликларини таъмирлаш ва қайта тиклаш деб ўзгартирилди

4.06	Ландшафт лойихалаш	200		120					Шахарсозлик ва ландшафт лойихалаш фани билан бирлашди
	Танлов фанлари	132		72	320		176	+188	
5.00	Қўшимча фанлари	556	7	242	-464		256	-92	2-блокка ўтказилган
	ЖАМИ	8208	100,0	4864	7452	100,0	4140	-756	
	Малака амалиёти	864			1728			+864	Малакавий амалиёт ўтказиш 16 ҳафтадан 32 ҳафтага ўзайтирилди
	Битирув малакавий иши (лойиха)	324			324				
	Аттестациялар	1080			972			-108	
	ЖАМИ	2268			3024			+756	
	ҲАММАСИ	10476			10476				

Изоҳ: 2018 йил ўқув режасида “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди, фанлар сони 16 тадан 11 тага камайтирилди, умумий юклама ҳажми 34,2 %дан 26,2%га камайтирилди.

“Умумқасбий фанлар” 3-блок 2-блок деб ўзгартирилди, ўқув юклама ҳажми 42,6 %дан 45,5 %гача оширилди.

“Ихтисослик фанлар” 4-блок 3-блок деб ўзгартирилди, ўқув юклама ҳажми 17,0 %дан 21,4 % гача оширилди.

Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 20 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

ТАҚИ ўқув ишлари проректори

А.У.Мирисаев

5340100-Архитектура (турлари бўйича) таълим йўналиши

давлат таълим стандартини халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш

Бакалавриатура таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриат) Тошкент архитектура-қурилиш институт www.taqi.uz	Россия Федерацияси (бакалавриат) Московский архитектурный институт www.mai.ru	Германия (бакалавриат) Веймар-Баухаус Университети www.study.uz/1/8/2/10/viss hee-obrazovanie-germanii	АҚШ (бакалавриат) New York University, The Conservation Center of the Institute of Fine Arts www.comodArt-Conservation-Schools
1.	Бошланғич	11 йиллик ўрта таълим ёки ўрта махсусдан сўнг	ўрта (тўлиқ) ёки ўрта профессионал маълумотдан сўнг	Умумий ўрта маълумотдан сўнг	Ўрта маълумот (бошланғич, ўрта ва катта мактаб)дан сўнг
2.	Давомийлиги	4,5 йил	5 йил	9-семестр (4,5 йил)	4 йил
3.	Таълим олувчилар сони	70	275 та архитектура ва архитектура мухитлари дизайни йўналишларига	100 тагача	150 та
4.	Ўтиш жойлари	Олий таълим муассасаси, илмий-тадқиқот институтлари, илмий лойиҳалаш корхоналарида	Институт аудиториялари, илмий- тадқиқот институтлари ва илмий лоиҳалаш корхоналарида ажратилган хоналар	Университет аудиториялари ва ўқув марказлари	Архитектурага ихтисослашган ва лоиҳалаш йўналишига эга бўлган олий таълим муассасаларида
5.	Таълим берувчилар	Илмий даражаси ва унвони бўлган етакчи профессор- ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш корхоналари, илмий –тадқиқот институтлари вакиллари, педагогик фаолиятга қўникмаси бор ходимлар, катта ўқитувчилар ва ассистентлар	Институтнинг илмий даража ва унвонга эга бўлган профессор- ўқитувчилари, катта ўқитувчилар, ўқитувчилар, ассистентлар, лойиҳалаш институтлари мутахассислари	Университет ва олий академик мактаб профессор- ўқитувчилари	Архитектура ва бошқа турдош илмий йўналишларга эга бўлган олийгоҳнинг доцентлари, фан докторлари (PhD), фан доктори доцентлари, профессор- ўқитувчилари, фан доктори профессорлари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қўйидаги тартибда амалга оширилади: кафедра муdiri, декан ва декан муовинлари, ўқув бўлими, ўқув ишлари бўйича проректор, ички назорат ва мониторинг бўлими	Қўйидаги тартибда амалга оширилади: кафедра муdiri, ўқув бўлими	Қўйидаги тартибда амалга оширилади: таълимни ривожлантириш ва сифат бўлими (department of academic development and quality)	Қўйидаги тартибда амалга оширилади: Университет йўналишлари бўйича деканлар – маъмурий мураббийлар – ихтисослаштирилган институтлар ва улар таркибидagi кафедралар – таълим берувчи ўқитувчилар

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Россия Федерацияси	Германия	АҚШ
1.	Назарий таълим	Маъруза машғулотида асосий база (институт кафедралари ва аудиториялари)да, шунингдек илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтларида ўтказилади	Назарий таълим институтнинг асосий базасида ўтказилади	Университетнинг асосий базасида ўтказилади	Асосий қисми маърузалар, амалий машғулотлар, семинар кўринишида кафедраларда университет тасарруфидаги институтлар, илмий-тадқиқот марказлари ва лабораторияларда ўтказилади
2.	Амалий таълим	Асосий қисми амалий машғулотлар кўринишида асосий база (институт кафедралари ва аудиториялари, лабораториялари)да ва ҳамкор ташкилот муассасалари (илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари)да ўтказилади	Ўқув дастурида кўрсатилган цикллар кўринишида махсус аудиторияларда, амалиёт марказларида ва устахоналарда амалга оширилади	Ўқув режада кўрсатилган цикл (кредит)лар кўринишида бевосита илмий ишлаб чиқариш ва лойиҳалаш институтлари ва бошқа нуфузли ташкилотларда ўтказилади	Илмий-тадқиқот амалиёти кўринишида университет базаси, кафедралар, университет тасарруфидаги институтлар, илмий-тадқиқот марказлари, лабораториялар ва ҳамкор ишлаб чиқариш корхоналарида амалга оширилади
3.	Илмий тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзу бўйича битирув малакавий ишини асосан кафедра ва лойиҳалаш институтлари, архитектура ёдгорликларини муҳофаза қилиш бошқармаси архивларида, илмий тадқиқот институтларида амалга оширади. Кафедра профессор-ўқитувчилари битирув ишига раҳбар этиб тайинланади. Шунингдек иқтидорли талабаларга етакчи профессор-ўқитувчилар илмий раҳбар этиб тайинланади. Бундай талабалар илмий изланишлари давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан	Иқтидорли талабаларнинг ўқиши жараёнида илмий иш мавзуси кейинги босқичда магистрлик илмий ишига асос сифатида танланади ва мустақил илмий изланиш кўринишида амалга оширилади. Талабаларга ўқиш жараёнида диплом ишига раҳбар тайинланади	Бакалавриатурада илмий-тадқиқот ишлари бевосита университет лабораторияларида, илмий-тадқиқот базаларида Лойиҳалаш институтларида ва кафедраларда олиб борилади	Таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича илмий тадқиқотларни амалга оширади. Кафедра профессор-ўқитувчилари таркибидан талабаларга илмий раҳбар тайинланади. Илмий изланиш давомида талабалар илмий мақолалар, тезислар ёзиш, илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар

	шўғулланадилар. таълиқларда қатнашадилар	Турли	Институт кутубхоналарида барча шарт-шароитлардан, шунингдек кафедра архивларидан, интернет тармоқларидан унумли фойдаланишлари мумкин	Университетда талабалар “академик эркинлик” принциплари асосан таълим олишади	Талабалар назарий ва амалий машғулотлар ҳамда илмий мазмунлари асосида университет базаси, кафедралар, университет тасарруфидagi институтлар, илмий-тадқиқот марказлари, лабораториялар ва ҳамкор ишлаб чиқариш корхоналари илмий-тадқиқот базаси, ахборот манбалари, кутубхоналар, интернет тармоғи ва бошқа манба ва тизимлардан фойдаланган ҳолда мустақил таълим билан шўғулланади
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машғулотлар, амалий кўникмалар, лаборатория ва илмий ишлари бўйича билимларини мустақил тарзда асосий база (кафедра ва институт кутубхонасида) ва бошқа муассасаларда яратилган шароитлар (тарқатма материаллар, кутубхона, интернет тармоғи, архив материаллари)дан фойдаланган ҳолда оширишлари мумкин	Назарий билимлари тест саволлари оралиқ баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ойда ва ярим йилликда цикл давомида қўзғатиш ҳамда мустақил намоёниш этиш оралиқ баҳоланади. Якуний давлат имтиҳон ёзма, оғзаки ва тест кўринишида амалга оширилади	Талабаларнинг назарий билимлари оралиқ, диплом олди ёзма иш ва лойиҳа ишлари оралиқ баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ярим йилликда цикл давомида қўзғатиш оралиқ баҳоланади. Якуний имтиҳон талабаларнинг малакавий ишлари ва суҳбат кўринишида амалга оширилади	Талабаларнинг назарий, амалий билимлари ва кўникмалари, илмий-тадқиқот ишлари бўйича ортирган билимларини баҳолаш ҳар семестр оралиқ ва якуний тест ва имтиҳон топшириш йўли билан амалга оширилади. Бунда 5 баллик A, B, C, D, E шаклидаги баҳолар (“A” – “аъло”, “B” – “яхши”, “C” – “қониқарли”, “D” – “топширди”, “E” – “топшмади”) ёки 100 балли (фонзли) рейтинг баҳолар тизими қўлланилади (бунда топширганлик чегараси – 60 балл). Якуний малакавий имтиҳонлар белгиланган тартибда амалга оширилади
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий, амалий, семинар ва лаборатория ишлари бўйича билимларини баҳолаш талабалар билимини баҳолаш рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма, оғзаки ва тест кўринишида амалга оширилади	Назарий билимлари тест саволлари оралиқ баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ойда ва ярим йилликда цикл давомида қўзғатиш ҳамда мустақил намоёниш этиш оралиқ баҳоланади. Якуний давлат имтиҳон ёзма, оғзаки ва тест кўринишида амалга оширилади	Талабаларнинг назарий билимлари оралиқ, диплом олди ёзма иш ва лойиҳа ишлари оралиқ баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ярим йилликда цикл давомида қўзғатиш оралиқ баҳоланади. Якуний имтиҳон талабаларнинг малакавий ишлари ва суҳбат кўринишида амалга оширилади	Талабаларнинг назарий, амалий билимлари ва кўникмалари, илмий-тадқиқот ишлари бўйича ортирган билимларини баҳолаш ҳар семестр оралиқ ва якуний тест ва имтиҳон топшириш йўли билан амалга оширилади. Бунда 5 баллик A, B, C, D, E шаклидаги баҳолар (“A” – “аъло”, “B” – “яхши”, “C” – “қониқарли”, “D” – “топширди”, “E” – “топшмади”) ёки 100 балли (фонзли) рейтинг баҳолар тизими қўлланилади (бунда топширганлик чегараси – 60 балл). Якуний малакавий имтиҳонлар белгиланган тартибда амалга оширилади

Бакалавриатурада таълим жараёнининг мазмунини ва давомийлигини

Ўзбекистон Республикаси Тошкент архитектуралар курлини институтини www.taqi.uz	Муддати	Россия Федерацияси Московский архитектурный институт www.mafhi.ru	Муд- дати	Германия Веймар-Баухаус Университетини www.study.uz/1/8/210/visshee -obrazovanie-germanii	Муд- дати	АҚШ New York University, The Conservation Center of the Institute of Fine Arts www.comodArt-Conservation- Schools	Муд- дати
1. Гуманитар ва табиий-илмий фанлар (1-блок)	1-6- семестр- лар	1. Первая ступень – факультет общей подготовки: -гуманитарный, социальный и экономический; -математический и естественно-научный.	1-2 курс	1. Начальный период обучения: -получает базовые знания по выбранному им предмету и смежным областям знания, -вырабатывает навыки научно-исследовательской работы и практического применения полученных знаний. Студент посещает лекции, обязательные семинарские занятия. Начальный период обучения заканчивается промежуточным или преддипломным экзаменом	1-4- семестр- лар	Курсы в Университетах подразделяются на две категории обучения – дипломного и последипломного. 1. Курсы дипломного обучения – это дисциплины, по результатам изучения которых присваивается академическая степень бакалавра. Традиционными дисциплинами, подлежащими изучению на дипломном уровне, являются общенаучные дисциплины, "базовые", или общепрофессиональные, а также дисциплины по выбору.	4- летний
2. Умумқасбий фанлар (2-блок)	1-5- ва 8-семестр- лар	2. Вторая ступень – факультет фундаментальной подготовки: -профессиональный; -физическая культура; -учебная и производственная практики и (или) научно- исследовательская работа.	3-4 курс	2. Основной период обучения: На этом этапе студент занимается более углубленным изучением выбранного предмета, проводит самостоятельные исследования. Студент также выбирает направление специализации из предлагаемого университетом перечня предметов.	5-...8- семестр- лар	2. Как правило, студенты встречаются с куратором (советником), который рекомендует, какие дисциплины избрать по данной специальности, информирует, где будут проходить занятия. В конце каждого семестра студенты сдают экзамены: форму их проведения выбирает	Раз в полгода цикл
3. Ихтисослик фанлари (3-блок)	5-9- семестр- лар	3. Третья ступень – факультет специальной подготовки: Итоговая государственная аттестация	5- курс				
4. Қўшимча фанлар (4-блок)	5-9-се- местрлар						
5. Диплом лойиҳаси	9-семестр						

			3. Написанию научной работы на соискание академической степени или подготовке к сдаче итоговых экзаменов	9- семестр	преподаватель. Если студент хорошо занимался в период семестра, можно получить "автомат", т.е. положительную оценку без экзамена. Экзамены и зачеты можно пересдавать несколько раз (отчислению студенты не подлежат)
--	--	--	--	------------	---

Изох: Архитектура таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафақат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа ривожланган Европа, Америка, Осиё ва СНГ давлатлари архитектура соҳасида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган "Архитектура" таълим йўналиши давлат таълим стандарти жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Архитектура факультети декани

Ш.С.Рейимбаев